

freerd hadden, evenmin een man als Hey, directeur van het Distex, die de bezetter aangeboden had, alles normaal te leveren wat deze clandestien in handen trachtte te krijgen. Welnu, Heymann had zich, aldus het Hof in zijn sententie,¹

‘niet ontzien, de Nederlandse gastvrijheid grovelijk te misbruiken door in de voor het Nederlandse volk haast ondragelijke bezettingstijd een belangrijke rol te spelen in de afschuwelijke roofpartijen welke door de vijand in die tijd in Nederland zijn gehouden², en die vijand daarbij voor een zeer groot bedrag aan goederen, welke voor Nederland van groot belang waren, in handen heeft gespeeld.’

Ja, Heymann had wel ‘aangevoerd dat hij als Jood in die tijd zeer grote gevaren liep’, maar hij had toch maar, aldus het Hof, blijkens de bescherming die hij in Den Haag genoten had en blijkens zijn overbrenging naar Theresienstadt ‘in een zeer boven zijn lotgenoten bevoorrechte positie verkeerd.’ Die positie had hij overigens, zulks werd erkend, gebruikt om ‘zijn lotgenoten . . . in velerlei opzicht hulp en steun te verlenen’, maar daaraan moest men, aldus het Hof, niet teveel betekenis toekennen: er was ‘niet gebleken dat verdachte daarbij levensgevaar heeft gelopen.’ Hij werd schuldig verklaard aan het misdrijf: ‘opzettelijk in tijd van oorlog de vijand hulp verlenen’, ‘meermalen gepleegd’. Sententie: vijf jaar gevangenisstraf.

Het feit dat Heymann, die gemengd-gehuwd was, in feite door de Duitsers voor zijn actie al gestraft was door opsluiting eerst in het barre concentratiekamp Sachsenhausen, nadien in het miserabele Theresienstadt, werd door het Amsterdams Bijzonder Hof niet eens opgemerkt.

‘Zwevende koopkracht’ / Financiële plundering³

Veel eerder in dit hoofdstuk wezen wij er op dat zich in een oorlogvoerend land (wij denken nu niet speciaal aan bezet Nederland) steeds het probleem

¹ BG-Amsterdam: Sententie, 18 sept. 1948, inz. E. Th. Heymann (Doc I-693, a-12).

² Wij wijzen er op dat er juridisch geen sprake was geweest van ‘roof’: alle Nederlanders die in het kader van de *Blau-Aktion* goederen hadden aangeboden, hadden tot de laatste cent betaling ontvangen tegen de geldende zwarte-marktprijzen, zulks niet ten laste van de Nederlandse maar van de Duitse schatkist. ³ Wij hebben voor deze paragraaf veel te danken aan de kritische opmerkingen van dr. M. W. Holtrop, oud-president van de Nederlandse Bank, aan wie wij ons concept voorlegden.